

Askerî Ceza Kanununun 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası ve Adalet Komisyonu raporu (1/323) [*]

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 1/323
Karar No. 25

26 . I . 1953

Yüksek Reisliğe

Emir ve Seyis Erleri hakkındaki kanun lâiyhasının 9 neu maddesi ile lâiyhaya bilâhara Geçici Komisyon tararfından ilâvesi derpiş edilen 10 neu maddesi, Askerî Ceza Kanununun 114 ncü maddesinin tâdili hakkındaki kanun lâiyhası ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla Hükümet temsilcisi huzuru ile incelendi.

İlk olarak Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanuna muhalefet halinde tatbik olunacak ceza müeyyidelerinin bu kanunda mı, yoksa Askerî Ceza Kanununun 114 ncü maddesinde mi? tesbit edilmesinin daha muvafık olacağı hususu müzakere edildi ve neticede :

1. Askerî şahısların sıfat ve vazifelerini alâkalandırılan suçlarına ait müeyyidelerin umumi olarak Askerî Ceza Kanununda gösterilmiş olduğu; emir ve seyis erlerinin tahsis ve istihdamlarından doğan suçların askerî vasfı haiz bulunduğu, halbuki Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanunun tamamen hususi bir kanun mahiyetinde olduğu nazara alınarak ceza müeyyidelerinin Askerî Ceza Kanununda bulunmasının muvafık olacağı mütalâa edildi.

2. Diğer taraftan Askerî Ceza Muhakemele-ri Usulü Kanununun birinci maddesi sarahati muvacehesinde askerî şahısların askerî muhakemelerde muhakeme edilebilmeleri için suçun Askerî Ceza Kanununda gösterilmiş olması veya Türk Ceza Kanununda gösterilse bile muayyen şartların tahakkuku icap etmektedir.

Hususi kanunlarda müeyyideleri gösterilen

suçlardan dolayı askerî şahıslar bu hüküm dolayısıyla umumi mahkemelerde muhakeme olunmaktadırlar.

Bu itibarla ceza müeyyideleri Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanunda bırakılırsa, hususi bir sarahat konmadıkça bu kanuna muhalefet halinde askerî şahısların kendi mahkemelerinden ayrılarak umumi mahkemelere tâbi tutulmaları gibi gayritabiî bir vaziyetin tahaddüs edeceği derpiş olundu.

Buna karşılık komisyon âzasından bâzı zevat emir ve seyis erleri hakkındaki Kanunun ismini (Askerî Ceza Kanununa ek kanun) olarak değiştirmesi ile maksadın temin edileceğini beyan etmişlerse de, umumiyetle ceza kanunlarının munhasıran suç unsurları ile müeyyidelerini göstermesinin asıllolduğu, Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanun gibi türlü idari tedbir ve hükümleri ihtiva eden bir kanunun umumi vasfı haiz bir ceza kanununa ek bir kanun olarak sevkının kanun tekniğine uygun düşmeyeceği nazara alınarak bu teklif kabul olunmadı. Bu bakımdan da ceza müeyyidelerinin Askerî Ceza Kanununun 114 ncü maddesine nakli zarureti kabul olundu.

3. Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanun lâiyhasının 9 neu maddesinin 3 numaralı bendinde kısa hapis cezası kabul edildiği; kısa hapis cezasının Askerî Ceza Kanunu ile sevk edilmiş bir müeyyide olduğu; tamamen hususi bir mahiyet arzeden Emir ve Seyis Erleri hakkında-

ki Kanunda böyle bir müeyyide konmasının muvafık olamayacağı düşünöldü.

Yukarda arzedilen işbu sebepler dolayısıyla Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanunun 9 neu maddesindeki ceza müeyyidesinin bâzi değişiklikler yapılmak suretiyle Askerî Ceza Kanununun komisyonumuza mevdu 114 neü maddesine ilâvesi karar altına alındı.

Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanunun 9 neu maddesinin bir numaralı bendindeki hüküm 114 neü maddeye birinci fıkra olarak aşağıdaki değişiklikler ile alındı :

Geçici Komisyon teklifinde (Bu kanuna göre emir ve seyis erleri almaya hakkı olmıyanlara) denilmekle beraber (veya her hangi bir kimseye) kaydı da konmuştur ki, ilk cümlelerin esasen her hangi bir kimseye emir ve seyis eri verme halini de içine aldığı düşünölmekle fazla olan bu kayıt metinden çıkarılmıştır.

Komisyonunda hazır bulunan teklif sahiplerinden Çorum Mebusu Ahmet Başbüyük, emir ve seyis eri almaya hakkı olanlara kanunda kabul edilen adedden fazla emir ve seyis eri verilmesi halinin de müeyyidelenmesi teklifinde bulunmuş ise de madde metnindeki (hakkı olmıyanlara emir ve seyis eri veren) kaydının bu hali de şâmil olduğu düşünölmekle madde metninde her hangi bir değişikliğe lüzum görülmedi.

Diğer taraftan Geçici Komisyon teklifindeki (memuriyet nüfuzunu süiistimal ederek veya sair suretler ile) kaydı da zait görölmekle metinden çıkarıldı ve (emir ve seyis erini alanlar) cümlesi de (bilerek alıp istihlâm edenler) şeklinde değiştirildi.

Bu fıkarda yapılan değişikliklerden biri de ceza miktarlarında yapılan tenzilâttir. Geçici Komisyon teklifinde 3 aydan bir seneye kadar olarak tâyin edilmiş bulunan ceza bir aydan 3 aya kadar şeklinde değiştirilerek tenzil edilmiştir.

Emir ve Seyis Erleri hakkındaki kanun tasarısının 9 neu maddesinin Geçici Komisyonca kabul edilen 2 numaralı bendi bâzi değişiklik-

lerle bu maddenin 2 nei fıkrası olarak alınmıştır.

Bu fıkrada yapılan değişiklik ceza miktarında tenzilât yapılmasından ve Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanunun 2 nei maddesindeki tenazur temin edilmesinden ibarettir.

Emir ve Seyis Erleri hakkındaki kanun tasarısının 9 neu maddesinin Geçici Komisyonca kabul edilen 3 numaralı bendi bu maddeye 3 neü fıkra olarak alınmıştır, ancak kısa hapis munhasıran askerî şahıslar için mevzuubahis olacağı cihetle bu fıkraya askerî şahıslar kaydı ilâve olunmuştur.

Bu maddenin 4 neü fıkrası halen mer'î bulunan 114 neü maddenin aynıdır. Ancak bu fıkranın başına (yukardaki haller) kaydı konulmak suretiyle fıkraya sarahat verilmiş, diğer hususlarda bu fıkrada her hangi bir değişiklik yapılmamıştır.

İşbu raporumuz Umumi Heyetin yüce tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

	Bu Rapor	
Başkan	Sözcüsü	Kâtip
İzmir	Çanakkale	Balıkesir
H. Özyörük	N. Kirişciođlu	
Manisa	Amasya	Aydın
Ş. Ergin	İ. Olgaç	N. Geveci
Aydın	Çoruh	Edirne
C. Ülkü	M. Güney	M. Enginin
Erzurum	Gümüşane	İçel
E. Karan	H. Tokdemir	Ş. Tol
İstanbul	Kars	Kayseri
A. Moshos	L. Aküzüm	Y. Z. Turgut
Konya	Konya	Malatya
H. Aydınar	M. Obuz	M. Kartal
Mardin	Siird	Sivas
M. K. Boran	Ş. Türkođan	Ş. Ecevit
Sivas		Tokad
N. Ertürk		H. Ökeren
Tokad		Yozgad
M. Önal		N. Ü. Alcala

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Askerî Ceza Kanununun 114 ncü Maddesinin
Değiştirilmesine dair kanun lâiyhası*

MADDE 1. — Askerî Ceza Kanununun 114 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Madde 114. — Emir ve Seyis Erleri hakkındaki Kanuna göre, emir veya seyis eri almaya hakkı olmayanlara emir veya seyis eri verenlerle bu emir veya seyis erini bilerek alıp istihdam edenler asker olsun, olmasın bir aydan üç aya kadar hapolunur.

Emir veya seyis eri almak hakkını haiz olanlardan kendi emir veya seyis erini bu kanun veya nizamnamesine aykırı olarak evin iç hizmetlerinde veya askerlik şeref ve haysiyetine uymayan şekilde çalıştıranlar veya bu şekilde çalışmasına göz yumanlar yahut bunların vazifesi dışında kendi sanat, meslek veya şahsi işlerinde

çalışmasına müsaade veya müsamaha edenler bir aydan altı aya kadar hapsolunur.

Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı haller dışında her ne suretle olursa olsun Emir veya Seyis-Erleri hakkındaki Kanuna veya Nizamnamesine aykırı hareket eden askerî şahıslar kısa hapis cezası ile cezalandırılır.

Yukardaki haller haricinde askerî kanun ve nizamlara muhalif olarak askerleri hizmetçiliğe veya sair suretlerle çalışmaya verenlerle asker olsun olmasın alan veya çalıştıranlar üç aydan az olmamak üzere hapsolunur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

